

קריאה מתונה להצבעה פרוגרסיבית

לא, אינני מתכוון לטעון שמדובר בבחירות גורליות. התהליך הפוליטי אינו מוכרע לעולם, והמאבק על אופי החברה האנושית ימשך כל עוד הקיום האנושי ימשך. דברים דומים תקפים גם לגבי המאבק על אופי החברה הישראלית. אלא שכל מערכת בחירות היא נקודה חשובה במאבק על אופי החברה.

לתוצאות הבחירות יש השפעה ישירה על המצב החברתי, שיכול להפוך לגרוע יותר או לטוב יותר, וההבדל יכול להיות משמעותי ביותר עבור מי שמצבו רע ביותר כבר היום. בנוסף לכך, תוצאות הבחירות משפיעות על הזירה הפוליטית, על האפשרויות והמגבלות (האובייקטיביות והסובייקטיביות) של מאבקים פוליטיים עתידיים, כך שאפילו תוצאה חיובית מוגבלת היא בסיס לשיפור גדול יותר בעתיד, ואילו תוצאה שלילית משמעותה -- מעבר לסבל המיידי -- גם מכשול נוסף בפני שיפור עתידי. לפיכך, מי שמחויבים לאופי החברה הישראלית ובפרט לשיפור האופי הזה לכיוון פרוגרסיבי חייבים להביא את המחויבות שלהם לידי ביטוי על ידי הצבעה בבחירות, ולו משום שאי-הצבעה שקולה להצבעה עבור שימור המצב הקיים.

ארבע עובדות מרכזיות מאפיינות את המצב הפוליטי בישראל. העובדה הראשונה היא שישראל מקיימת משטר דיכוי של האוכלוסייה הפלסטינית המצויה בשטחים שבשליטתה. ראוי לציין שלמרות שתחזוק משטר הדיכוי בשטחים הפלסטינים כרוך במשאבים עצומים ובהשחתה מוסרית של החברה הישראלית, הנושא הזה מודחק בדיון הציבורי המרכזי. העובדה השנייה היא שמדינת ישראל מדירה ומפלה את אזרחיה הפלסטינים במגוון של מישורים, כגון: השתתפות בהכרעות פוליטיות, הקצאת משאבים, ונוכחות במרחב הציבורי. העובדה השלישית היא קיום רמה גבוהה של אי-שוויון סוציו-כלכלי, בפרט פערים בין המרכז לפרפריה וניצול מחפיר של חלקים נרחבים מציבור העובדים. העובדה הרביעית היא שהמבנה הפוליטי של ישראל פוגע בזכותם של פרטים לחיים בעלי תוכן, דבר הבא לידי ביטוי ביחס לזכויות נשים, ללהט"ב, ולהשכלה ותרבות חילונית.

הסבל האנושי הכרוך בעובדות היסוד אלו צפוי להתגבר באופן משמעותי אם וכאשר תקום ממשלה מן הסוג שנתניהו חפץ בה לצרכיו, ממשלה פרוטו-פאשיסטית הדוגלת בעליונות יהודית. בנוסף לכך, האפשרויות למאבק כנגד המשטר הזה תצטמצמנה באופן מהותי באם אחת המפלגות המתנגדות למשטר זה לא תיוצג בכנסת הבאה. ההשחתה המוסרית של הציבור על ידי הממשלות האחרונות שאת תוצאותיו אנו רואים בצורה ברורה ביותר בבחירות הללו, תגבר בצורה חריפה ותהפוך כל מאבק נגד ממשלות אלו לקשה עוד יותר. לפיכך ראוי לחזק את המפלגות המתנגדות באופן המחויב ביותר למשטר הזה. העדיפות הראשונה היא לחיזוק של חד"ש-תע"ל, והעדיפות השנייה לחיזוק של מרצ.

מעבר לשיקול הפוליטי הקורא להצבעה עבור מפלגה אשר מחויבת ברמה הגבוהה ביותר להתנגדות להמשך המצב הקיים של דיכוי בשטחים, אפליה, פערים סוציו-כלכליים, ופגיעה בתוכן החיים, ברצוני להעלות שיקול מוסרי ושיקול אסטרטגי. השיקול המוסרי קורא לסולידריות עם רשימה אשר מובילה את הכוחות המתקדמים בחברה הפלסטינית בישראל ואשר מחויבת לשיתוף פעולה רחב במאבק על אופייה של המדינה.

נקודת המוצא לשיקול האסטרטגי היא ההבנה, המיוסדת הן על החוק והן על הנוהג בעשורים האחרונים, על פיה הקמת הממשלה נקבעת על פי הערכת גודל הקואליציות האפשריות, קרי: התמיכה במועמד לראשות הממשלה, ולא על פי זהות המפלגה הגדולה ביותר. במצב כזה, אין שום הגיון להעדיף את המפלגה הגדולה ב"גוש" על פני המפלגה אשר עדיפה מבחינת האידאולוגיה והמעש הפוליטי שלה.

יתר על כן, במצב בו כמה מפלגות מגרדות את אחוז החסימה, הבחירה האסטרטגית, גם עבור אלו שמפלגות אלו הן לא כוס התה הפוליטי שלהם, היא להצביע לאחת מהן ולא למפלגה הגדולה בגוש. השיקול ברור: אם אחת ממפלגות אלו לא תעבור את אחוז החסימה, תקום ממשלה פרוטו-פשיסטית בסבירות גבוהה. מכיוון שכרגע, לפי ממוצעי הסקרים האחרונים, חד"ש-תע"ל נראית במצב המסוכן ביותר, יש מקום להצביע עבורה גם בשל שיקול זה.

טיעוני הצבעה אסטרטגיים אינם עומדים בפני עצמם ולא עיקריים, כפי שבחירות הן לא חזות הכל. אך הבחירות הן עוד זירה בה אנחנו נאבקים על אופייה של המדינה, על שוויון, על שותפות אמתית בין יהודים ופלסטינים ועל האפשרות למימוש זכויותינו. כל בר דעת מבין כי המצב איננו נוטה לטובת הכוחות הפרוגרסיביים כרגע. זה לא אמור לייאש, אלא לחייב למאבק עיקש על דמותה של המדינה ולמען עתיד טוב יותר לכל יושבי הארץ הזאת, מאבק שעובר גם ב-1 בנובמבר.

עודד גולדרייך, 26 באוקטובר 2022